T091 ATĐ 3 (36) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q33-Tạp Uẩn-Luận về Ái Kính

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33

LUAÄN TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 33

LUAÄN VEÀ AÙI KÍNH (Phaàn 5)

Nieát-baøn neân noùi laø Hoïc-Voâ hoïc hay laø Phi hoïc phi voâ hoïc? Cho ñeán noùi roäng ra... Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây tuy noùi coù hai loaïi Nieát-baøn, maø chöa noùi roõ Nieát -baøn laø Hoïc-laø Voâ hoïc hay laø Phi hoïc phi phi hoïc, nay caàn noùi ñeán ñieàu aáy. Laïi nöõa, vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp Nieát-baøn laø coù Hoïc-coù Voâ hoïc-Phi hoïc phi voâ hoïc; nhö phaùi Ñoäc Töû Boä ñaõ chaáp. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy ñeå hieån baøy Nieát-baøn chæ laø Phi hoïc phi voâ hoïc, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Nieát-baøn neân goïi laø Hoïc-laø Voâ hoïc hay laø Phi hoïc phi voâ hoïc? Ñaùp: Nieát-baøn neân noùi laø Phi hoïc phi voâ hoïc, bôûi vì nghóa veà Hoïc vaø Voâ hoïc khoâng töông öng nhau. Nghóa laø quaû khaùc nhau thì roõ raøng laø do söï tieán tu, cho neân goïi laø Hoïc; tieán tu ñaày ñuû laïi khoâng coù quaû naøo khaùc ñeå coù theå tieán tu, laø chuûng loaïi cuûa hoïc maø khoâng phaûi chính laø Hoïc aáy, cho neân goïi laø Voâ hoïc. Nieát-baøn ñoái vôùi hai nghóa naøy ñeàu khoâng coù, cho neân goïi laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Nieát-baøn laø coù Hoïc-coù Voâ hoïc vaø coù Phi hoïc phi voâ hoïc. Nhö phaùi Ñoäc Töû Boä, hoï ñöa ra caùch noùi naøy: “Töï taùnh Nieát-baøn coù ba loaïi töôùng: Hoïc, Voâ hoïc. Phi hoïc phi voâ hoïc. Theá naøo laø Hoïc? Nghóa laø Hoïc ñaït ñöôïc caùc kieát ñoaïn tröø, ñaït ñöôïc Xuùc chöùng. Theá naøo laø Voâ hoïc? Nghóa laø Voâ hoïc ñaït ñöôïc caùc kieát ñoaïn tröø, ñaït ñöôïc Xuùc chöùng. Theá naøo laø Phi hoïc phi voâ hoïc? Nghóa laø höõu laäu ñaït ñöôïc caùc kieát ñoaïn tröø, ñaït ñöôïc Xuùc chöùng.” Caùch noùi aáy coù sai laàm, bôûi vì Nieát-baøn laïi coù ba loaïi ñaït ñöôïc? Coù

ba loaïi ñaït ñöôïc thì phaûi coù ba töôùng, neân phaùp khoâng theå naøo coù ba loaïi theå, bôûi vì töôùng chính laø Theå. Vì ngaên chaën caùch noùi aáy, cho neân ñöa ra

caùch noùi nhö vaäy: ÔÛ trong nghóa naøy, Nieát-baøn chæ neân noùi laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Nghóa laø ôû trong nghóa khoâng coù gì traùi ngöôïc cuûa luaän naøy, chæ neân noùi raèng Nieát-baøn chæ laø taùnh Phi hoïc Phi voâ hoïc, bôûi vì töôùng thöôøng truù khoâng coù gì thay ñoåi. Trong naøy, Luaän Chuû baøn ñeán ñaây thì caàn phaûi daàn laïi, neáu ñöa ra caùch noùi khaùc thì chæ uoång coâng voâ ích. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy caàn phaûi ñöa ra caùch noùi khaùc, bôûi vì hoûi- ñaùp ñeå quyeát ñònh choïn löïa laøm cho lyù caøng roõ raøng hôn. Nghóa laø Luaän giaû ÖÙng Lyù tranh bieän vôùi Luaän giaû Phaân bieät, nhöõng ñieàu ñaõ noùi coù sai laàm ñeå hieån baøy ñieàu mình noùi khoâng coù gì sai soùt. Luaän giaû phaân bieät ñaõ noùi coù hai caùch: 1. Noùi Nieát-baøn tröôùc laø Phi hoïc phi voâ hoïc sau chuyeån thaønh Hoïc, tröôùc laø Hoïc sau chuyeån thaønh Voâ hoïc, tröôùc laø Voâ hoïc laïi chuyeån thaønh Hoïc; 2. Noùi Nieát-baøn coù ba loaïi, nghóa laø Hoïc thì thöôøng laø Hoïc, Voâ hoïc thì thöôøng laø Voâ hoïc, Phi hoïc Phi voâ hoïc thì thöôøng laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Neáu ñoái chieáu caùch noùi tröôùc ñeå giaûi thích ñoaïn vaên naøy, maø oâng noùi Nieát-baøn laø coù Hoïc-coù Voâ hoïc-coù Phi hoïc phi voâ hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng Lyù hoûi, xaùc ñònh laïi toâng chæ tröôùc ñaây. Neáu khoâng xaùc ñònh toâng chæ cuûa ngöôøi ta maø noùi hoï sai laàm thì khoâng hôïp vôùi lyù. Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû phaân bieät traû lôøi: Toâi noùi Nieát- baøn chuyeån bieán khoâng nhaát ñònh, coù theå coù ba loaïi cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Sao oâng caàn phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc ñeå vónh vieãn ñoaïn tröø duïc tham vaø saân giaän, ñaït ñöôïc Phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, ngay luùc aáy chöa ñaït ñöôïc hieän quaùn ñoái vôùi boán ñeá, tu taäp hieän quaùn, ñaït ñöôïc hieän quaùn roài, chöùng quaû Baát hoaøn chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng Lyù hoûi. Ngöôøi tu haønh aáy tröôùc laø dò sinh nay chuyeån thaønh Hoïc, hay lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc maø chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø luaän giaû phaân bieät traû lôøi. Thuaät laïi caâu hoûi tröôùc, ñoái vôùi lyù khoâng coù gì traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi, sao oâng caàn phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc deå vónh vieãn doaïn tröø duïc tham vaø saân giaän, ñaït ñöôïc Phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, veà sau chöùng quaû Baát hoaøn thì ngay luùc aáy lìa xa heä thuoäc phaûi chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän

giaû ÖÙng lyù hoûi vaën. Toâng chæ cuûa Luaän giaû Phaân bieät e raèng Luaän giaû ÖÙng lyù thuaät laïi khoâng hôïp vôùi lyù, ngay laäp töùc laïi duøng lyù chaát vaán raèng: Neáu ngöôøi ta tu haønh luùc naøy chuyeån thaønh Hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø theå thöôøng truù cuûa Hoïc, chöa chöùng quaû Baát hoaøn, chöa coù Hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Hoïc thì khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Sao oâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn höôùng hoïc, ñoaïn tröø caùc kieát, chöùng quaû A-la-haùn, luùc aáy chuyeån thaønh Voâ hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû Phaân bieät traû lôøi. Thuaät laïi caâu hoûi tröôùc, ñoái vôùi lyù khoâng coù traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi, sao oâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn höôùng

hoïc, ñoaïn tröø caùc kieát aáy phaûi chuyeån thaønh Voâ hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi vaën. Toâng chæ cuûa Luaän giaû Phaân bieät e raèng Luaän giaû ÖÙng lyù thuaät laïi khoâng hôïp vôùi lyù, ngay laäp töùc laïi duøng lyù chaát vaán raèng: Neáu ngöôøi ta tu haønh luùc naøy thaønh Voâ Hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø theå thöôøng truù cuûa Voâ Hoïc, chöa chöùng quaû A-la-haùn, khoâng co Voâ hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Voâ Hoïc thì khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Sao oâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn Voâ hoïc ñoaïn tröø kieát, luùc lui suït quaû A-la-haùn, luùc aáy chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi. Ngöôøi tu haønh aáy tröôùc kia laø Voâ hoïc, nay chuyeån thaønh Hoïc, hay laø lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc maø chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû Phaân bieät traû lôøi. Thuaät laïi caâu hoûi tröôùc, ñoái vôùi lyù khoâng coù traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi, sao oâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn Voâ hoïc, ñoaïn tröø caùc kieát, luùc lui suït quaû A-la-haùn, thì luùc aáy phaûi chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi vaën. Toâng chæ cuûa Luaän giaû Phaân bieät e raèng Luaän giaû ÖÙng lyù thuaät laïi khoâng phuø hôïp vôùi lyù, ngay laäp töùc laïi duøng lyù chaát vaán raèng: Neáu ngöôøi tu haønh ñeán luùc naøy chuyeån thaønh Hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø Theå thöôøng truù cuûa Hoïc, chöa lui suït quaû A-la-haùn, khoâng coù Hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Hoïc thì khoâng phuø hôïp vôùi chaùnh lyù. Neáu ñoái chieáu caùch noùi sau ñeå giaûi thích ñoaïn vaên naøy, maø oâng noùi Nieát-baøn coù Hoïc-coù Voâ Hoïc vaø coù Phi hoïc phi voâ hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi, xaùc ñònh laïi Toâng chæ tröôùc ñaây. Neáu khoâng xaùc ñònh Toâng chæ cuûa ngöôøi ta maø noùi hoï sai laàm thì khoâng hôïp lyù. Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû Phaân bieät traû lôøi. Toâi noùi theå

loaïi cuûa Nieát-baøn sai bieät, chaéc chaén coù ba loaïi cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Sao oâng phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc ñeå vónh vieãn ñoaïn tröø duïc tham vaø saân giaän, ñaït ñöôïc Phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, ngay luùc aáy chöa ñaït ñöôïc hieän quaùn ñoái vôùi Boán ñeá, tu taäp hieân quaùn, ñaït ñöôïc hieän quaùn roài, chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi. Ngöôøi tu haønh aáy tröôùc kia laø dò sinh nay chuyeån thaønh Hoïc, hay laø lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc maø thaønh Hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû Phaân bieät traû lôøi, ñoái vôùi lyù khoâng coù gì traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi, Sao oâng phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc ñeå vónh vieãn ñoaïn tröø duïc tham vaø saân giaän, ñaït ñöôïc Phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, veà sau chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn, thì ngay luùc aáy lìa xa heä thuoäc phaûi chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù chaát vaán. OÂng noùi Nieát-baøn tuøy theo Hoïc maø ñaït ñöôïc maø thaønh Hoïc, nay ñaõ coù Hoïc ñaït ñöôïc thì phaûi chuyeån thaønh Hoïc, neáu ngöôøi tu haønh ñeán luùc naøy chuyeån thaønh Hoïc thì tröôùc kia phaûi laø Theå thöôøng truù cuûa Hoïc? Laø Luaän giaû Phaân bieät hoûi vaën laïi ñeå thoâng toû chaát vaán. Toâi noùi Nieát-baøn laø Hoïc thì thöôøng laø

Hoïc, chöa chöùng quaû Baát hoaøn, chöa coù Hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Hoïc hì khoâng phuø hôïp vôùi chaùnh lyù. Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù thoâng toû lôøi hoûi cuûa Luaän giaû Phaân bieät, tieáp tuïc trôû thaønh lôøi chaát vaán tröôùc ñaây. Nghóa laø tröôùc kia vaøo luùc chöa chöùng quaû Baát hoaøn, chöa coù Hoïc ñaït ñöôïc, coù theå ñoaïn tröø kieát thuaän naêm Haï phaàn, ñoaïn tröø kieát aáy coù theå khoâng goïi laø Hoïc, nay coù Hoïc ñaït ñöôïc coù theå ñoaïn tröø kieát aáy, vì sao khoâng goïi laø Hoïc? Neáu coù Hoïc ñaït ñöôïc maø khoân goïi laø Hoïc, thì khoâng neân noùi Nieát-baøn tuøy theo Hoïc ñaït ñöôïc maø noùi laø Hoïc. Sao oâng khoâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn höôùng Hoïc ñoaïn tröø caùc kieát, chöùng quaû A-la-haùn, luùc aáy chuyeån thaønh Voâ hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù hoûi. Ngöôøi ta tu haønh tröôùc kia laø Hoïc nay chuyeån thaønh Voâ hoïc, hay laø lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc maø chuyeån thaønh Voâ hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû phaân bieät traû lôøi. Thuaät laïi caâu hoûi tröôùc, ñoái vôùi lyù khoâng coù traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi sao oâng caàn phaûi cho raèng A-la-haùn höôùng Hoïc ñoaïn tröø caùc kieát, luùc chöùng quaû A-la-haùn, thì ñoaïn tröø kieát aáy phaûi chuyeån thaønh Voâ hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù chaát vaán.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 591

OÂng noùi Nieát-baøn tuøy theo Voâ hoïc ñaït ñöôïc thaønh Voâ hoïc, nay ñaõ coù Voâ hoïc ñaït ñöôïc thì phaûi chuyeån thaønh Voâ hoïc. Neáu ngöôøi tu haønh ñeán luùc naøy thaønh Voâ hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø theå thöôøng truù cuûa Voâ hoïc? Laø Luaän giaû Phaân bieät hoûi vaën ñeå thoâng toû chaát vaán. Toâi noùi Nieát-baøn laø Voâ hoïc thì thöôøng laø Voâ hoïc, chöa chöùng quaû A-la-haùn, khoâng coù Voâ hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Voâ hoïc thì khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù thoâng toû lôøi hoûi vaën cuûa Luaän giaû Phaân bieät, tieáp tuïc trôû thaønh lôøi chaát vaán tröôùc ñaây. Nghóa laø tröôùc kia luùc chöa chöùng quaû Voâ hoïc, khoâng coù Voâ hoïc ñaït ñöôïc, coù theå ñoaïn tröø taát caû caùc kieát, ñoaïn tröø kieát aáy khoâng theå goïi laø Voâ hoïc, nay ñaõ coù Voâ hoïc ñaït ñöôïc coù theå ñoaïn tröø kieát aáy, vì sao khoâng goïi laø Voâ hoïc? Neáu coù Voâ hoïc ñaït ñöôïc maø khoâng goïi laø Voâ hoïc, thì khoâng neân noùi Nieát- baøn tuøy theo Voâ hoïc ñaït ñöôïc maø noùi laø Voâ hoïc. Sao oâng caàn phaûi cho raèng caùc A-la-haùn Voâ hoïc ñoaïn tröø kieát, luùc lui suït quaû A-la-haùn, thì luùc aáy chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû öùng lyù hoûi. Ngöôøi tu haønh aáy tröôùc kia laø Voâ hoïc nay chuyeån thaønh Hoïc, hay laø lìa xa heä huoäc ñaït ñöôïc maø chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû Phaân bieät traû lôøi. Thuaät laïi caâu hoûi tröôùc ñoái vôùi lyù khoâng coù gì traùi ngöôïc cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Vaû laïi sao oâng caàn phaûi cho raèng caùc A-la-haùn Voâ hoïc ñoaïn tröø kieát, luùc lui suït quaû A-la-haùn, thì ñoaïn tröø kieát aáy phaûi chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù chaát vaán. OÂng noùi Nieát-baøn tuøy theo hoïc ñaït ñöôïc maø thaønh Hoïc, nay ñaõ coù Hoïc ñaït ñöôïc thì phaûi chuyeån thaønh Hoïc. Neáu ngöôøi tu haønh luùc naøy chuyeån thaønh Hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø Theå thöôøng truù cuûa Hoïc? Laø Luaän giaû Phaân bieät hoûi

vaën laïi ñeå thoâng toû chaát vaán. Toâi noùi Nieát-baøn laø hoïc thì thöôøng laø Hoïc, chöa lui suït quaû A-la- haùn, khoâng coù Hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Hoïc thì khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù thoâng toû lôøi hoûi vaën cuûa Luaän giaû Phaân bieät, trôû thaønh lôøi chaát vaán tröôùc ñaây. Nghóa laø tröôùc kia vaøo luùc chöa lui suït quaû Voâ hoïc, chöa coù Hoïc ñaït ñöôïc, coù theå ñoaïn neân phaàn kieát do kieán maø ñoaïn vaø do tu maø ñoaïn, ñoaïn tröø kieát aáy coù theå khoâng goïi laø Hoïc, nay ñaõ coù Hoïc ñaït ñöôïc coù theå doaïn tröø kieát aáy, vì sao khoâng goïi laø Hoïc? Neáu coù Hoïc ñaït ñöôïc maø khoâng goïi laø Hoïc, thì khoâng neân noùi Nieát-baøn tuøy theo Hoïc ñaït ñöôïc maø noùi laø Hoïc. Laïi nöõa, coù baøi tuïng khaùc noùi: OÂng noùi Nieát-baøn chæ laø Phi hoïc phi voâ hoïc chaêng? Coøn laïi nhö tuïng tröôùc ñaây. Neáu döïa vaøo tuïng naøy

thì caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: trong naøy ñuû hoûi ñaùp chaát vaán vaø thoâng toû. Nghóa laø Luaän giaû phaân bieät hoûi, Luaän giaû ÖÙng Lyù traû lôøi, Luaän giaû Phaân bieät chaát vaán, Luaän giaû ÖÙng lyù thoâng toû. OÂng noùi Nieát-baøn chæ laø Phi hoïc Phi voâ hoïc? Ñaây laø Luaän giaû Phaân bieät hoûi, xaùc ñònh laïi toâng chæ tröôùc ñaây. Neáu khoâng xaùc ñònh toâng chæ cuûa ngöôøi ta maø noùi laàm thì khoâng hôïp lyù. Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! Laø Luaän giaû ÖÙng lyù traû lôøi. Toâi noùi Nieát- baøn chæ laø Phi hoïc phi voâ hoïc, bôûi vì ñuùng vôùi lyù vaø thuaän vôùi kinh cho neân noùi ñuùng nhö vaäy. Sao oâng caàn phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc deå vónh vieãn ñoaïn tröø tham duïc vaø saân giaän, ñaït ñöôïc phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, ngay luùc aáy chöa ñaït ñöôïc hieän quaùn ñoái vôùi Boán ñeá, tu taäp Hieän quaùn ñaït ñöôïc hieän quaùn roài chöùng quaû Baát hoaøn chuyeån thaønh Hoïc chaêng? Ñaây laø Luaän giaû phaân bieät hoûi, nghóa nhö tröôùc giaûi thích. Traû lôøi ñuùng nhö vaäy! laø Luaän giaû ÖÙng lyù traû lôøi, nghóa nhö tröôùc giaûi thích. Vaû laïi, sao oâng caàn phaûi cho raèng ngöôøi tu haønh tröôùc tieân duøng ñaïo theá tuïc ñeå vónh vieãn ñoaïn tröø duïc tham vaø saân giaän, ñaït ñöôïc Phi hoïc phi voâ hoïc, lìa xa heä thuoäc ñaït ñöôïc, veà sau chöùng quaû Baát hoaøn, thì lìa xa heä thuoäc aáy phaûi chuyeån thaønh Hoïc. Ñaây laø Luaän giaû Phaân Bieät chaát vaán. Nhö phaùp höõu vi töông töï cuøng vôùi ñaït ñöôïc, ñaõ coù Hoïc ñaït ñöôïc, coù theå ñoaïn tröø kieát aáy, thì luùc ñoaïn tröø kieát aáy phaûi chuyeån thaønh Hoïc. Neáu ngöôøi tu haønh ñeán luùc naøy chuyeån thaønh Hoïc, thì tröôùc kia phaûi laø theå Thöôøng truù cuûa Hoïc? Ñaây laø Luaän giaû ÖÙng lyù thoâng toû. Caùc phaùp höõu vi chuyeån bieán khoâng nhaát ñònh, vaø coù taùc duïng coù theå tuøy theo daït ñöôïc maø noùi, Nieát-baøn thöôøng truù khoâng coù taùc duïng, khoâng tuøy theo ñaït ñöôïc maø bieán ñoåi. Neáu luùc naøy laø Hoïc thì tröôùc kia cuõng phaûi laø Hoïc, thì e raèng Luaän giaû Phaân bieät thuaät laïi khoâng hôïp lyù, ngay laäp töùc laïi duøng lyù ñeå chaát vaán raèng: Chöa lui suït quaû A-la-haùn, khoâng coù Hoïc ñaït ñöôïc, ñaõ goïi laø Hoïc thì khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Trong hai ñoaïn vaên naøy, ñoaïn tröôùc laø ngaên chaën caùch noùi veà Nieát-baøn coù chuyeån bieán, ñoaïn sau laø ngaên chaën caùch noùi veà Nieát-baøn coù quyeát ñònh, caû hai ñoaïn ñeàu hieån

baøy Theå thöôøng truù cuûa Nieát-baøn chæ laø taùnh Phi hoïc phi voâ hoïc, khoâng neân goïi laø Hoïc. Laïi nöõa, Nieát-baøn khoâng phaûi tröôùc laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Cho ñeán noùi roäng ra...

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 594

Hoûi: Vì sao phaûi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp : Vì muoán laøm cho nghóa tröôùc ñaây döôïc saùng toû roõ raøng. Nghóa laø tröôùc ñaây tuy phaân bieät roäng ra maø nghóa yù chöa saùng toû roõ raøng laém, nay caàn phaûi noùi sô löôïc veà toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc coù sai laàm, maø toâng chæ cuûa mình khoâng coù gì sai soùt, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Laïi nöõa, Nieát-baøn khoâng phaûi tröôùc laø Phi hoïc phi voâ hoïc, sau chuyeån thaønh Hoïc; tröôùc laø Hoïc sau chuyeån thaønh Voâ hoïc; tröôùc laø Voâ hoïc sau laïi chuyeån thaønh Hoïc; laø yù ngaên chaën caùch noùi veà Nieát-baøn tuøy theo söï ñaït ñöôïc maø bieán ñoåi, bôûi vì Voâ thöôøng cho neân khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Vaû laïi, Nieát-baøn khoâng phaûi laø Hoïc coù Voâ hoïc vaø coù Phi hoïc phi voâ hoïc, laø yù ngaên chaën veà caùch noùi Theå loaïi cuûa Nieát-baøn sai bieät maø coù ba loaïi khaùc nhau. Neáu nhö vaäy thì Nieát-baøn tuøy theo phaàn vi sai bieät, bôûi vì coù taïp loaïn cho neân khoâng hôïp vôùi chaùnh lyù. Nghóa laø phaàn vò dò sinh coù ñuû ba maø ñaït ñöôïc neân, ñeán phaàn vò Höõu hoïc coù ñuû ba maø ñaït ñöôïc hai, ñeán phaàn vò Voâ hoïc cuõng coù ñuû ba loaïi. Neáu coù ñuû maø ñaït ñöôïc ba thì phaûi coù Hoïc ñaït ñöôïc, neáu chæ ñaït ñöôïc hai thì seõ khoâng phaûi laø ñaày ñuû. Ñaït ñöôïc Nieát-baøn neáu phaàn vò Voâ hoïc duøng Voâ hoïc ñaït ñöôïc toaøn boä ba loaïi, caùc phaàn vò nhö höõu hoïc... thuaän theo cuõng nhö vaäy, thì khoâng neân noùi laø Hoïc ñaït ñöôïc ñoaïn tröø caùc kieát goïi laø Hoïc, Voâ hoïc ñaït ñöôïc ñoaïn tröø caùc kieát goïi laø Voâ hoïc, höõu laäu ñaït ñöôïc ñoaïn tröø caùc kieát goïi laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Neáu noùi caùc phaàn vò tuy ñeàu coù ñuû ba loaïi, maø tuøy theo söï ñaït ñöôïc cho neân taát caû chæ goïi laø neân, vaäy thì Nieát-baøn tuøy theo söï ñaït ñöôïc maø chuyeån bieán phaûi coù loãi voâ thöôøng nhö tröôùc ñaõ noùi, do ñoù caùch noùi naøy cuõng khoâng hôïp vôùi lyù. Neáu nhö vaäy thì phaûi trôû thaønh ba phaàn, bôûi vì caùc phaùp khoâng quyeát ñònh cho neân phaûi coù taïp loaïn vaäy thì khoâng neân thieát laäp taùnh töôùng cuûa caùc phaùp laø coù quyeát ñònh. Toång quaùt laø duøng chaùnh lyù ñeå phaù boû hai caùch noùi tröôùc, nghóa laø Luaän giaû Phaân bieät ñöa ra hai caùch noùi, neân laø noùi veà Nieát-baøn tuøy theo phaàn vò khoâng nhaát ñònh, neân laø noùi veà Nieát-baøn coù ba loaïi taùnh nhaát ñònh, vaäy thì theå cuûa Nieát-baøn coù Thöôøng vaø Voâ thöôøng cho neân laøm thaønh hai phaàn. Laïi nöõa, caùch noùi sau cuûa Luaän giaû Phaân bieät, cuõng tuøy theo naêng löïc ñaït ñöôïc maø coù nghóa cuûa söï chuyeån bieán, chuyeån bieán khoâng phaûi laø neân neân goïi laø hai. Neáu khoâng tuøy theo maø ñaït ñöôïc chuyeån bieán, thì laøm theá naøo coù theå noùi Nieát-baøn coù ñuû laø Nieát-baøn coù ba loaïi ? Neáu neân Nieát-baøn tuøy theo ñaït ñöôïc maø chuyeån bieán, thì taát caû caùc phaùp ñeàu thuaän theo khoâng nhaát ñònh, neáu khoâng quyeát ñònh thì phaûi coù taïp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 595

loaïn, neáu coù taïp loaïn thì khoâng neân thieát laäp taùnh töôùng quyeát ñònh nhö Thöôøng, Voâ thöôøng… Ñöùc Phaät cuõng khoâng noùi Nieát-baøn coù taùnh Hoïc vaø taùnh Voâ hoïc, laø toång quaùt daãn chöùng Thaùnh giaùc ñeå phaù boû hai caùch noùi tröôùc, nghóa laø trong kinh noùi: “Khoâng heà noùi Nieát-baøn laø Hoïc coù Voââ Hoïc”. Caùch noùi cuûa Luaän giaû phaân bieät quyeát ñònh laø phi lyù, tuy khoâng coù nôi naøo noùi Nieát-baøn chæ laø Phi hoïc phi voâ hoïc, nhöng bôûi vì khoâng töông öng vôùi nghóa cuûa Hoïc Voâ hoïc, thì chaéc chaén laø taùnh Phi hoïc phi voâ hoïc. Bôûi vì Nieát-baøn luoân luoân laø Phi hoïc phi voâ hoïc, caùc phaùp quyeát ñònh khoâng coù taïp loaïn, Nieát-baøn luoân luoân truù trong töï taùnh chöù khoâng rôøi boû töï taùnh, thöôøng truù khoâng coù thay ñoåi, cho neân Nieát-baøn chæ neân noùi laø Phi hoïc phi voâ hoïc. Ñaõ laø noùi veà toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc coù sai laàm roài, vaø hieån baøy toâng chæ cuûa mình khoâng coù nhöõng sai soùt, bôûi vì Nieát-baøn chæ laø neân loaïi, taùnh töôùng cuûa caùc phaùp quyeát ñònh khoâng coù gì taïp loaïn, Nieát-baøn thöôøng truù khoâng coù gì thay ñoåi, lyù aáy thaønh töïu ñích thöïc. Nghóa ñaït ñöôïc (Ñaéc) trong naøy, nhö trong phaåm Ñaéc ôû chöông Ñònh Uaån phaàn sau seõ phaân bieät roäng ra. Nhö trong kinh noùi: “Ngöôøi tu haønh thaønh töïu Voâ hoïc Giôùi Uaån, Ñònh Uaån, Tueä Uaån, Giaûi thoaùt Uaån vaø Giaûi thoaùt Tri kieán Uaån. Cho ñeán noùi roäng ra…. Hoûi: vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy ? Ñaùp: Bôûi vì phaân bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Ngöôøi tu haønh thaønh töïu Giôùi Uaån Voâ hoïc…” Cho ñeán noùi roäng ra. Trong kinh tuy noùi ra nhö vaäy maø khoâng phaân bieät roäng hôn, theá naøo laø Giôùi Uaån Voâ hoïc cho ñeán Giaûi thoaùt tri kieán uaån Voâ hoïc? Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, nhöõng gì trong kinh khoâng phaân bieät, thì nay ñeàu caàn phaûi phaân bieät. Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi veà ñaïo quaû maø chöa noùi veà ñaïo, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy. Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi veà quaû A-la-haùn Voâ vi, nhöng chöa noùi veà quaû A-la-haùn Höõu vi, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy. Laïi nöõa, tröôùc ñaây noùi veà Nieát-baøn, nhöng chöa noùi veà Boà-ñeà, nay caàn noùi ñeán ñieàu aáy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Cuõng coù thaønh töïu Hoïc uaån, hoaëc laø Phi hoïc phi voâ hoïc uaån, vì sao trong kinh khoâng noùi? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát raèng nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, ñaây laø Phaät Theá Toân noùi neân caùch giaûn löôïc cho caùc ñeä töû. Laïi nöõa, ñaây laø Phaät Theá Toân döïa vaøo Phaùp thuø thaéng maø noùi. Nghóa laø phaùp Voâ hoïc thuø thaéng trong caùc phaùp, höõu tình Voâ hoïc thuø

thaéng trong caùc höõu tình, cho neân chæ noùi ñeán Voâ hoïc. Laïi nöõa, ñaây laø Phaät Theá Toân khen ngôïi Tröôûng töû, cho neân noùi ra nhö vaäy. Nghóa laø Ñöùc Phaät coù luùc khen ngôïi Tröôûng töû, coù luùc khen ngôïi Trung töû, coù luùc khen ngôïi AÁu töû. Coù luùc khen ngôïi Tröôûng töû, nhö baøi keä noùi: A-la-haùn nieàm vui baäc nhaát, vì vónh vieãn ñoaïn tröø khaùt aùi, Cuõng vónh vieãn ñoaïn tröø caùc maïn, phaù toaïc maøng löôùi cuûa voâ minh. Coù luùc khen ngôïi Tung töû, nhö Ñöùc Phaät khen ngôïi haøng Thaùnh giaû Baát hoaøn. Coù luùc khen ngôïi aáu töû, nhö

rong kinh Trì duï khen ngôïi Döï löu. Nay khen ngôïi haøng Tröôûng töû, cho neân chæ noùi ñeán Voâ hoïc. Laïi nöõa, neáu coù Giôùi uaån thì khoâng bò aùc giôùi laøm cho hö hoaïi, Ñònh uaån khoâng bò taùn loaïn cho roái ren, Tueä uaån khoân coù aùc tueä laøm cho che laáp, Giaûi thoaùt uaån khoâng bò phieàn naõo laøm cho hoån loaïn, Giaûi thoaùt tri kieán khoâng bò Voâ minh laøm cho muø mòt, trong naøy noùi ñeán vaán ñeà aáy; Hoïc uaån vaø phi hoïc phi voâ hoïc uaån, khoâng coù nghóa nhö vaäy cho neân khoâng noùi ñeán. Hoûi: Theá naøo laø Giôùi uaån Voâ hoïc? Ñaùp: Thaân luaät nghi ngöõ luaät nghi Voâ hoïc vaø maïng thanh tònh. Nghóa laø trong kinh noùi: Trong chi Voâ hoïc thì Chaùnh nghieäp töùc laø thaân luaät nghi trong naøy, Chaùnh ngöõ töùc laø ngöõ luaät nghi trong naøy, Chaùnh maïng töùc laø maïng thanh tònh trong naøy. Kinh noùi: Ba loaïi naøy goïi chung laø Giôùi uaån. Hoûi: Lìa nghieäp thaân ngöõ khoâng coù Chaùnh maïng naøo khaùc, vì sao trong naøy kieán laäp ba loaïi? Ñaùp: Bôûi vì hai phaùp haéc baïch ñoái laäp vôùi nhau maø kieán laäp. Nghóa laø trong baûy nghieäp ñaïo baát thieän tröôùc, do saân, si maø khôûi thaân nghieäp goïi laø taø nghieäp, do saân si maø khôûi ngöõ nghieäp goïi laø taø ngöõ, do tham maø khôûi thaân ngöõ nghieäp goïi laø taø maïng, voán laø maïng soáng baát chaùnh, xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh nghieäp Chaùnh ngöõ vaø Chaùnh maïng. Coù ngöôøi noùi: Neáu vì maïng soáng maø laøm ñieàu ñuøa côït vui thuù, khôûi leân thaân nghieäp ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi la taø maïng: neáu vì chuyeän khaùc maø khôûi leân thaân nghieäp ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø nghieäp taø ngöõ: xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Coù ngöôøi noùi: Neáu vì maïng soáng maø laøm nhöõng vieäc chuù thuaät tri beänh, khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø maïng: neáu vì chuyeän khaùc maø khôûi leân thaân nghieäp ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø nghieäp taø ngöõ; xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Coù ngöôøi noùi: Neáu do boán loaïi aùi maø khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø maïng; neáu

do nhöõng chuyeän khaùc maø khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø nghieäp, taø ngöõ; xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Coù ngöôøi noùi: Neáu do naêm loaïi nhö dua nònh, löøa doái.., khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø maïng; neáu do nhöõng chuyeän khaùc khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thì goïi laø taø nghieäp, taø ngöõ; xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Coù ngöôøi noùi: Giaù toäi cuûa thaân nghieäp, ngöõ nghieäp goïi laø taø maïng, taùnh toäi cuûa thaân nghieäp- ngöõ nghieäp goïi laø taø nghieäp, ngöõ nghieäp, xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Coù ngöôøi noùi: Sau gia haïnh khôûi leân thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän, thì goïi laø taø maïng; thaân nghieäp, ngöõ nghieäp baát thieän thuoäc nghieäp ñaïo caên baûn, goïi laø taø nghieäp, taø ngöõ: xa lìa ba loaïi naøy thì goïi laø Chaùnh maïng... Hoûi: Vì sao Uaån naøy goïi laø Thi-la (giôùi)? Ñaùp: Thi-la nghóa laø maùt meû, bôûi vì xa lìa söï noùng böùc phieàn muoän cuûa phaù giôùi. Laïi nöõa, Thi-la nghóa laø taäp luyeän hoïc haønh, ôû trong ba hoïc thì loaïi naøy ñöùng ñaàu tieân, nhö noùi: Trì giôùi cho neân khoâng coù gì aân haän, cho ñeán noùi roäng ra. Thaân

nghieäp, ngöõ nghieäp voâ laäu trong söï töông tuïc cuûa Voâ hoïc, goïi laø Giôùi uaån Voâ hoïc. Hoûi: Theá naøo laø Ñònh uaån Voâ hoïc? Ñaùp: Tam-ma-ñòa Voâ hoïc, ñoù laø Khoâng,Voâ nguyeän, Voâ töôùng. Hoûi: Theå cuûa Ñònh chæ coù neân, ñoù laø Tam-ma-ñòa trong taâm sôû phaùp, vì sao kieán laäp ba loaïi sai bieät? Ñaùp: Bôûi vì ñoái trò gaàn vôùi ba loaïi chöôùng nghóa laø Tam-ma-ñòa khoâng ñoái trò gaàn vôùi Höõu thaân kieán, Tam ma ñòa Voâ nguyeän ñoái vôùi trò gaàn vôùi Giôùi caám thuû, Tam-ma-ñòa Voâ töôùng ñoái trò gaàn vôùi Nghi. Laïi nöõa, bôûi vì haønh töôùng khaùc nhau, nghóa laø ba haønh töôùng cuûa Tam-ma- ñòa Khoâng ñeàu chính laø Khoâng Voâ ngaõ; möôøi haønh töôùng cuûa Tam-ma- ñòa Voâ nguyeän ñeàu chính laø Khoå - Voâ thöôøng, Taäp, Ñaïo ñeàu coù boán; boán haønh töôùng cuûa Tam-ma-ñòa Voâ töôùng ñeàu chính laø duyeân vôùi boán haønh töôùng cuûa Dieät. Laïi nöõa, bôûi vì ba söï vieäc: 1. Vì ñoái trò. 2. Vì yù laïc. 3. Vì sôû duyeân ñoái trò cho neân kieán laäp Tam-ma-ñòa Khoâng, nghóa laø haønh töôùng Voâ ngaõ ñoái trò vôùi Ngaõ kieán,haønh töôùng khoâng ñoái trò vôùi Ngaõ sôû kieán. Nhö ngaõ kieán-Ngaõ sôû kieán, Dó kieán-dó sôû kieán, naêm ngaõ kieán- möôøi laêm ngaõ sôû kieán cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, haønh töôùng Voâ ngaõ ñoái trò vôùi ngaõ sôû aùi. Nhö Ngaõ aùi-Ngaõ sôû aùi, Ngaõ maïn-ngaõ sôû maïn cuõng nhö vaäy. Vì yù laïc cho neân kieán laäp Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, nghóa laø

caùc baäc Hieàn thaùnh bôûi vì YÙ laïc, cho neân khoâng mong quaû baùo vaø thaùnh ñaïo. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc baäc Hieàn thaùnh döïa vaøo YÙ laïc, cho neân khoâng mong caàu löu chuyeån vôùi Thaùnh ñoïa trong Uaån khoå cuûa theá gian; döïa vaøo löu chuyeån vaø uaån khoå cuûa theá gian, cho neân cuõng khoâng mong duyeân vôùi haønh töôùng cuûa Ñaïo. Tuy khoâng phaûi khoâng mong, maø vì YÙ laïc cho neân thieát laäp teân goïi Voâ nguyeän. Hoûi: Vì sao Thaùnh giaû tu taäp Thaùnh ñaïo? Ñaùp : Bôûi vì Nieát-baøn, nghóa laø ngoaøi Thaùnh ñaïo ra, laïi khoâng coù phaùp naøo coù naêng löïc ñaït ñöôïc Nieát-baøn, cho neân tu taäp Thaùnh ñaïo chöù khoâng phaûi laø YÙ laïc voán coù. Vì sôû duyeân cho neân kieán laäp Tam-ma-ñòa Voâ töôùng, nghóa laø trong Dieät ñeá khoâng coù möôøi töôùng, cho neân goïi laø Voâ töôùng. Töôùng cuûa naêm traàn-nam nöõ vaø ba phaùp höõu vi, goïi laø möôøi töôùng. Laïi nöõa, bôûi vì trong Dieät ñeá khoâng coù töôùng Thöôïng-Trung-Haï vaø töôùng uaån theá gian, cho neân goïi laø voâ töôùng. Boán haønh töôùng cuûa Dieät laáy ñaây laøm sôû duyeân cho neân goïi laø Voâ töôùng. Hoûi: Theá naøo laø Tueä uaån Voâ hoïc? Ñaùp: Voâ hoïc chaùnh kieán trí, tuïng naøy laø hôïp lyù. Coù tuïng khaùc noùi: Taùm trí voâ hoïc, ñoù laø boán phaùp trí vaø boán loaïi trí. Tuïng aáy quaù toång quaùt, bôûi vì Taän trí vaø Voâ sinh trí thaâu nhieáp trong aáy. Coù tuïng khaùc noùi: Voâ hoïc taùc yù töông öng vôùi phaùp choïn löïa cuoái cuøng-choïn löïa cao nhaát, noùi roäng ra cho ñeán Tyø-baùt-xaù-na. Laïi coù tuïng noùi: Voâ hoïc tri kieán, minh giaùc hieän quaùn. Tuïng aáy cuõng raát toång quaùt, bôûi vì taän trí vaø Voâ sinh trí cuõng thaâu nhieáp trong aáy. Hoûi: Theá naøo laø Giaøi thoaùt Uaån Voâ hoïc? Ñaùp: Voâ hoïc taùc yù töông öng vôùi taâm, ñaõ thaéng giaûi, ñang thaéng giaûi vaø seõ thaéng giaûi do uaån naøy thaâu nhieáp, chöù

khoâng phaûi laø Giaûi Thoaùt kieán trí töông öng vaø thaéng giaûi do uaån naøy thaâu nhieáp, chöù khoâng phaûi laø Giaûi thoaùt Voâ vi. Ñoù laø trong taát caû caùc phaùp coù hai phaùp goïi laø giaûi thoaùt: 1. Traïch dieät, töùc laø giaûi thoaùt voâ vi. 2. Thaéng giaûi töùc laø giaûi thoaùt höõu vi. Ñoái vôùi caûnh töï taïi maø thieát laäp teân goïi giaûi thoaùt, chöù khoân phaûi laø noùi ñeán lìa xa heä thuoäc. Hoûi? Theá naøo laø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc? Ñaùp: Taän trí vaø Voâ sinh trí Hoûi: Vì sao hai loaïi trí naøy goïi laø giaûi thoaùt trí kieán uaån? Ñaùp: Bôûi vì trong thaân Giaûi thoaùt chæ coù hai trí naøy, vì hai trí naøy coù naêng löïc thaåm ñònh vaø quyeát ñoaùn söï vieäc giaûi thoaùt vaøo baäc nhaát.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 599

Hoûi: Tueä uaån Voâ hoïc vaø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc coù gì sai bieät? Ñaùp: Khoå Taäp trí Voâ hoïc laø Tueä uaån Voâ hoïc, bôûi vì duyeân vôùi phaùp raøng buoäc; Dieät Ñaïo trí Voâ hoïc laø Giaûi thoaùt laø giaûi thoaùt tri kieán uaån Voâ hoïc, bôûi vì duyeân vôùi phaùp giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Khoå Taäp dieät trí Voâ hoïc laø Tueä uaån Voâ hoïc, bôûi vì nhöõng naøy duyeân vôùi giaûi thoaùt voâ vi höõu laäu chöù khoâng duyeân vôùi trí voâ laäu giaûi thoaùt; Ñaïo trí Voâ hoïc laø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc, bôûi vì trí naøy duyeân vôùi giaûi thoaùt höõu vi voâ laäu, cuõng duyeân vôùi trí voâ laäu duyeân vôùi giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Khoå Taäp Ñaïo trí Voâ hoïc laø Tueä uaån Voâ hoïc, bôûi vì khoâng duyeân vôùi phaùp lìa xa heä thuoäc. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Tueä uaån Voâ hoïc vaø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc, ñoù goïi laø söï sai bieät veà töôùng thoâ cuûa theá tuïc. Neáu noùi veà söï sai bieät cuûa thaéng nghóa chaân thaät, thì phaûi noùi nhö tröôùc, nghóa laø Voâ hoïc chaùnh kieán trí laø Tueä uaån Voâ hoïc, Taän trí-Voâ sinh trí laø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc. Laïi nöõa, ñoái trò taø tueä laø tueä uaån Voâ hoïc, ñoái trò khoâng hieåu bieát laø Giaûi thoaùt trí kieán uaån Voâ hoïc. Laïi nöõa, neáu tueä maïnh meõ, nhanh nhaïy, suy xeùt tìm toøi töôøng taän, gia haïnh khoâng ngöøng, laø tueä uaån Voâ hoïc; neáu tueä uaån khoâng maïnh meõ, khoâng nhanh nhaïy, khoâng suy xeùt tìm toøi töôøng taän, ngöøng nghæ gia haïnh, laø Giaûi thoaùt tri kieán uaån Voâ hoïc. Naêm uaån nhö vaäy, veà giôùi thì khoâng phaûi laø heä thuoäc ba coõi, veà ñòa thì giôùi uaån thuoäc veà saùu ñòa, ñoù laø boán tónh löï Vò chí vaø Trung gian: boán uaån coøn laïi heä thuoäc veà chín ñòa, ñoù laø saùu ñòa tröôùc vaø ba Voâ saéc phía döôùi. Hoûi: Naêm uaån nhö vaäy coù sai bieät veà phaåm Thöôïng Trung Haï hay khoâng? Ñaùp: Trong neân töông tuïc khoâng coù söï sai bieät naøy, trong töông tuïc khaùc nhau thì coù, nghóa laø Phaät thuoäc phaåm Thöôïng, Ñoäc giaùc thuoäc phaåm Trung, Thanh vaên thuoäc phaåm Haï. Laïi nöõa, ngöôøi lôïi caên laø phaåm Thöôïng, ngöôøi trung caên laø phaåm Trung, ngöôøi ñoän caên laø phaåm haï. Coâng ñöùc höõu vi tuy coù voâ löôïng, maø naêm caên naøy thuø thaéng nhaát cho neân thieát laäp laøm Uaån. Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Tyø kheo neân bieát! Chæ coù neân cöùu caùnh chöù khoâng coù cöùu caùnh naøo khaùc…” Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì caàn phaûi phaân bieät veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Chæ coù neân cöùu caùnh chöù khoâng coù cöùu caùnh naøo khaùc.” Tuy noùi ra nhö vaäy maø khoâng phaân bieät, laø cöùu caùnh sieâng naêng duõng maõnh, hay

laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu? Kinh laø nôi nöông töïa cuûa Luaän naøy, ñieàu gì trong kinh khoâng noùi thì nay caàn phaûi noùi ñeán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Cöùu caùnh coù hai, noùi neân laø nhö theá naøo? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: "Hai cöùu caùnh naøy, moãi neân loaïi chæ coù neân cho neân noùi laø neân". Nghóa laø chæ coù neân cöùu caùnh cuûa sieâng naêng duõng maõnh, chöù khoâng coù cöùu caùnh cuûa sieâng naêng, duõng maõnh naøo khaùc nöõa, vaø chæ coù cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng coù cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu naøo khaùc nöõa. Nhö Ñöùc Theá toân noùi: "Chæ coù neân Ñeá chöù khoâng coù Ñeá thöù hai naøo khaùc nöõa. Ñeá aáy cuõng moãi neân loaïi chæ coù neân loaïi cho neân noùi laø neân". Nghóa laø chæ coù neân khoå Ñeá, chöù khoâng coù Khoå Ñeá thöù hai naøo khaùc nöõa, cho neân chæ coù neân Ñaïo ñeá, chöù khoâng coù ñaïo ñeá thöù hai naøo khaùc nöõa. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân noùi laø neân. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Vì ngaên chaën taø ñaïo, taø giaûi thoaùt cuûa ngoaïi ñaïo cho neân noùi laø neân. Nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo voïng chaáp caùc loaïi loõa hình, töï nhòn ñoùi naèm treân tro than nuoát khoâng khí theo maët trôøi maø chuyeån ñoäng, hoaëc chæ uoáng nöôùc aên traùi caây aên phaân dô, maëc aùo raùch naùt naèm treân caây treân soûi ñaù, lao xuoáng vaùch nuùi nhaûy vaøo ngoïn löûa, ñi laïi nhö traâu, boø..., cho laø ñaïo chaân thaät. Ñöùc Phaät vì ngaên chaën ñieàu aáy maø noùi nhö vaäy. Ñoù laø söï luyeän taäp cuûa ngöôøi ngu doát taø ñaïo, Ñaïo chaân thaät chæ coù neân chöù khoâng ñaïo chaân thaät thöù hai naøo khaùc nöõa, khoâng coù thaân, yù khoâng coù giôùi haïn, ñôøi quy tuï saïch seõ thaùp mieáu... laø söï giaûi thoaùt chaân thaät. Ñöùc Phaät vì ngaên chaën ñieàu aáy maø noùi nhö vaäy: Ñoù laø nôi sinh ra chöù khoâng phaûi laø söï giaûi thoaùt chaân thaät, söï giaûi thoaùt chaân thaät chæ coù neân, goïi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Coù Sö khaùc noùi: Chæ coù neân cöùu caùnh cuûa sieâng naêng duõng maõnh coù naêng löïc ñoaïn tröø nhaân cuûa sinh töû, chæ coù neân cöùu caùnh cuûa söï thaønh töïu coù naêng löïc loaïi boû khoå ñau cuûa sinh töû, cho neân noùi laø neân chöù khoâng phaûi laø coù hai loaïi. hoaëc coù ngöôøi noùi: Cöùu caùnh chæ coù neân, ñoù laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Vì chöùng ñöôïc ñieàu naøy cho neân tu taäp cöùu caùnh cuûa sieâng naêng duõng maõnh, do ñoù noùi cöùu caùnh chæ coù neân chöù khoâng coù hai. Laïi coù ngöôøi: Ngoaïi ñaïo ñeàu ñoái vôùi toâng chæ cuûa chính mình khôûi leân yù töôûng laø cöùu caùnh. Ñöùc Phaät vì ngaên chaën ñieàu aáy noù noùi nhö vaäy. Trong caùch noùi phaùp khoâng toát seõ khoâng coù cöùu caùnh chaân thaät, do thoùi quen cuûa ngöôøi ngu khoâng coù naêng löïc vónh vieãn lìa boû tham-saân-si, trong caùch noùi phaùp toát laønh coù cöùu caùnh chaân thaät do thoùi quen cuûa ngöôøi trí coù naêng löïc vónh vieãn lìa boû tham-saân-si.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 601

Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Khoâng phaûi Ñöùc Phaät muoán hieån baøy cöùu caùnh chaân thaät cho neân noùi chæ co laø neân, maø chæ vì bieåu hieän roõ raøng veà sai

laàm cuûa ngoaïi ñaïo. Nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo noåi leân tranh luaän vôùi nhau, ngöôøi daáy khôûi Ñoaïn Kieán thì chaáp Ñoaïn laøm cöùu caùnh, baùc boû Thöôøng kieán laø sai: ngöôøi daáy khôûi Thöôøng Kieán thì chaáp Thöôøng laøm cöùu caùnh, baùc boû Ñoaïn kieán laø sai. Vì hieån baøy sai laàm cuûa hoï, Ñöùc Phaät ñaõ noùi nhö vaäy: Neáu Ñoaïn laø cöùu caùnh thì Thöôøng kieán phaûi sai traùi, neáu Thöôøng laø cöùu caùnh thì Ñoaïn kieán phaûi sai traùi, bôûi vì cöùu caùnh chæ coù neân chöù khoâng coù cöùu caùnh thöù hai, cho neân chaáp ñoaïn - chaáp Thöôøng ñeàu khoâng phaûi laø cöùu caùnh. Hoûi: Trong naøy phaùp naøo goïi laø cöùu caùnh? Ñaùp: Ñöùc Theá Toân coù luùc ñoái vôùi ñaïo noùi vôùi aâm laø cöùu caùnh, coù luùc ñoái vôùi ñoaïn noùi aâm cöùu caùnh. Nhaân quaû xuaát theá ñeàu cöùu caùnh cho neân ñoái vôùi ñaïo noùi aâm laø cöùu caùnh, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Neân loaïi thoâng minh maø kieâu maïn, khoâng theå naøo bieát ñöôïc cöùu caùnh. Bôûi vì loaïi aáy khoâng chöùng ñaïo, cho neân khoâng ñieàu phuïc maø cheát.” Neân loaïi, ñoù laø laø ngoaïi ñaïo. Hoï quaû thaät ngu si, töï mình thoâng tueä maø sinh ra kieâu maïn, cho neân goïi laø thoâng minh maø kieâu maïn. Cöùu caùnh, nghóa laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh. Ngoaïi ñaïo ñoái vôùi cöùu caùnh naøy khoâng thaáy bieát ñuùng nhö thaät, cho neân goïi laø khoâng theå naøo bieát ñöôïc. Taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø ñaïo, ngoaïi ñaïo ñoái vôùi ñaïo naøy vì khoâng theå naøo chöùng ñöôïc, cho neân khoâng bieát nhö thaät. Khoâng ñieàu phuïc maø cheát, nghóa laø coù phieàn naõo phaùt sinh coù phieàn naõo maø cheát, bôûi vì khoâng coù ñöôïc ñaïo ñieàu phuïc chaân thaät. Ñoái vôùi ñoaïn noùi aâm laø cöùu caùnh, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Ngöôøi ñaõ ñeán ñöôïc nôi cöùu caùnh, khoâng coøn sôï khoâng coøn nghi hoái. Vónh vieãn nhoå muõi teân cuûa Höõu, ngöôøi aáy truù thaân ñôøi sau cuoái. Ñaây chính laø cöùu caùnh baäc nhaát, daáu tích cuûa tòch tónh voâ thöôïng, Daáu tích cuûa baát töû sinh thanh tònh, bôûi vì caùc töôùng ñeàu khoâng coøn.” Cöùu caùnh, nghóa laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Ñaõ coù naêng löïc ñeán ñöôïc nôi aáy thì goïi laø ñaõ ñeán ñöôïc nôi. Khoâng coøn sôï, nghóa laø kheùo thoâng ñaït veà phaùp duyeân khôûi, kheùo tu taäp veà Khoâng giaûi thoaùt moân, cho neân khoâng sôï neõo aùc vaø khoå ñau cuûa sinh töû. Khoâng coøn nghi, nghóa laø khoâng gioáng nhö ngoaïi ñaïo truù trong aùc luaät nghi vaø taø trí kieán, phaùt khôûi caùc loaïi ngoân thuyeát do döï, nghi ngôø do mình maø chöùng. Khoâng coøn hoái, nghóa laø ñaõ ñoaïn tröø caùi bieát taát caû veà giôùi caám thuû, vaø ñaõ sinh

khôûi veà trí cöùu caùnh, cho neân khoâng coù gì thay ñoåi hoái tieác. Muõi teân cuûa Höõu, ñoù laø hai loaïi muõi teân cuûa Höõu: 1. Muõi teân aùi. 2. Muõi teân Kieán. Kheùo tu taäp Thaùnh ñaïo ñaït ñöôïc söï ñoaïn tröø caùi bieát taát caû, loaïi boû hoaøn toaøn moïi bieán ñoåi, vónh vieãn khoâng coøn löu chuyeån, cho neân goïi laø vónh vieãn nhoû boû. Töï Theå cuoái cuøng goïi laø thaân ñôøi sau cuoái, vónh vieãn ñoaïn döùt nhaân duyeân khoâng coøn nhaän chòu sinh töû trong ñôøi vò lai, cho neân noùi laø ngöôøi aáy truù thaân ñôøi sau cuoái. Ñaây chính laø cöùu caùnh baäc nhaát, nghóa laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu, ñoái vôùi cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, vöôït qua haún ñieàu aáy cho neân goïi laø baäc nhaát.

Daáu tích cuûa tòch tónh voâ thöôïng, ba thöù löûa chaám döùt cho neân goïi laø trí tòch tónh, laäp thaønh nôi choán cho neân goïi laø daáu tích, hôn haún trong moïi daáu tích cho neân goïi laø Voâ thöôïng. Daáu tích cuûa baát töû thanh tònh, daáu tích nhö tröôùc ñaõ noùi, lìa xa caùc phieàn naõo tuøy phieàn naõo cho neân goïi laø thanh tònh, thöôøng truù khoâng coù gì thay ñoåi cho neân goïi laø baát töû. Bôûi vì caùc töôùng ñeàu khoâng coøn, nghóa laø trong Nieát-baøn ñeàu vaéng laëng khoâng coøn caùc töôùng cuûa khoå, nghieäp, phieàn naõo. Laïi trong kinh noùi: “Coù neân Phaïm chí teân laø Soá-muïc-lieân, ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät thöa hoûi Ñöùc Phaät raèng: Thöa Kieàu-ñaùp-ma toân quyù! Ngaøi giaùo thoï, giaùo giôùi cho caùc Tyø kheo..., hoï tieáp nhaän lôøi daïy roài, ñeàu coù theå chöùng ñöôïc caûnh giôùi Nieát-baøn cöùu caùnh cao nhaát hay khoâng? Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Söï vieäc naøy khoâng nhaát ñònh, neân loaïi coù naêng löïc chöùng ñöôïc, neân loaïi thì khoâng chöùng ñöôïc”. ÔÛ ñaây cuõng ñoái vôùi ñoaïn noùi aâm laø cöùu caùnh, bôûi vì Nieát-baøn chính laø cöùu caùnh cuûa söï ñoaïn tröø. Laïi nöõa, coù sieâng naêng duõng maõnh, coù cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, coù söï vieäc thaønh töïu, coù cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Hoûi: Theá naøo laø sieâng naêng duõng maõnh? Theá naøo laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh? Theá naøo laø söï vieäc thaønh töïu? Theá naøo laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu? Ñaùp: Ñaïo cuûa dò sinh laø sieâng naêng duõng maõnh, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh; hoï ñaõ ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Ñaïo cuûa Thaùnh giaû laø sieâng naêng duõng maõnh laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh; hoï ñaõ ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Laïi nöõa, ñaïo höõu laäu laø sieâng naêng duõng maõnh, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh; ñieàu maø ñaïo aáy

ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø söï vieäc cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Ñaïo voâ laäu laø sieâng naêng duõng maõnh, laø söï cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh; ñieàu maø ñaïo aáy ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Laïi nöõa, Ñaïo cuûa Höôùng laø sieâng naêng duõng maõnh chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, ñaïo aáy maø ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thanh töïu. Laïi nöõa, Ñaïo cuûa Quaû laø sieâng naêng duõng maõnh chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, ñaïo aáy maø ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Laïi nöõa, Ñaïo cuûa Hoïc laø sieâng naêng duõng maõnh chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, ñaïo aáy maø ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Laïi nöõa, Ñaïo cuûa Voâ hoïc laø sieâng naêng duõng maõnh chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï sieâng naêng duõng maõnh, ñaïo aáy maø ñaït ñöôïc ñoaïn tröø laø söï vieäc thaønh töïu, chöù khoâng phaûi laø cöùu caùnh cuûa söï vieäc thaønh töïu. Nhö trong

kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Coù nhöõng ngoaïi ñaïo tuy cuøng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà caùc thuû, maø hoï khoâng coù naêng löïc thi thieát ñaày ñuû, nghóa laø hoï chæ thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà Duïc thuû-Kieán thuû-giôùi thuû chöù khoâng phaûi laø Ngaõ ngöõ thuû. Ñieàu naøy coù nghóa gì?.” Hoûi? Vì sao soaïn ra phaàn Luaän naøy? Ñaùp: Vì phaân bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Coù nhöõng ngoaïi ñaïo...” Trong kinh tuy noùi ra nhö vaäy, maø khoâng phaân giaûi roäng hôn veà nghóa aáy, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu trong kinh khoâng giaûi thích thì nay ñeàu caàn phaûi giaûi thích roäng ra, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. YÙù caâu hoûi trong naøy coù ba loaïi khaùc bieät: 1. Hoûi veà ngoaïi ñaïo thaät söï khoâng bieát roõ raøng veà nghóa ñoaïn tröø caùc thuû, vì sao Ñöùc Theá Toân noùi laø cuøng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà caùc Thuû? 2. Hoûi veà ngoaïi ñaïo thaät söï khoâng coù naêng löïc noùi ñeán söï ñoaïn tröø caùi bieát veà caùc Thuû, vì sao Ñöùc Theá Toân noùi laø hoï thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà ba Thuû? 3. Hoûi veà ngoaïi ñaïo cuõng coù naêng löïc ñoaïn tröø phaàn ít Ngaõ ngöõ thuû, leõ naøo khoâng thi thieát maø chæ noùi ñoaïn tröø ba thuû? ÔÛ trong ba caâu hoûi naøy, tröôùc tieân traû lôøi caâu hoûi thöù hai, nghóa laø caùc ngoaïi ñaïo thaät söï khoâng coù naêng löïc noùi ñaeán söï ñoaïn tröø caùi bieát

veà caùc Thuû, vì sao Ñöùc Theá Toân noùi laø hoï thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà ba Thuû? Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ñaây laø Ñöùc Theá Toân noùi phaùp neân caùch kinh suaát. Ngöôøi aáy khoâng neân noùi nhö theá, nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Theá Toân noùi phaùp khoâng phaûi laø hoaøn toaøn khoâng coù nguyeân nhaân hoaëc laø neân ít nguyeân nhaân. Nghóa laø ngöôøi aáy ñaõ noùi laø baøi baùng Ñöùc Theá Toân, cho neân caàn phaûi ngaên chaën, chæ trích, can giaùn ñieàu traùi ngöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñöùc Theá Toân vónh vieãn lìa xa lôøi noùi voâ nghóa, ñieàu ñaõ noùi ra ñeàu phuø hôïp thì chaéc chaén coù nhieàu lôïi ích, döïa vaøo thöûa ruoäng, döïa vaøo ñoà duøng maø röôùi laøn möa giaùo phaùp nhaân duyeân to lôùn thì môùi noùi phaùp. Vì vaäy taát caû lôøi noùi cuûa Ñöùc Theá Toân noùi ra, ñeàu khieán cho höõu tình ñaït ñöôïc nhieàu lôïi laïc. Do ñoù, ngöôøi aáy ñaõ noùi chính laø baøi baùng Ñöùc Theá Toân. Laïi coù ngöôøi noùi: Lôøi noùi naøy hieån baøy ngöôøi kia ñoaïn tröø ñöôïc phaàn ít veà Thuû. Ngöôøi aáy khoâng neân noùi nhö theá, nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì dò sinh cuõng coù naêng löïc ñoaïn tröø ñöôïc phaàn ít Ngaõ ngöõ thuû. Nghóa laø ngöôøi aáy ñaõ noùi khoâng thuaän theo chaùnh lyù, cho neân caàn phaûi ngaên chaën, chæ trích, can giaùn ñieàu traùi ngöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nhö coù dò sinh ôû phaàn vò lìa nhieãm Duïc hoaøn toaøn ñoaïn tröø Duïc thuû, töø phaàn vò lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, coù theå ñoaïn tröø ñöôïc phaàn ít Kieán thuû, Giôùi thuû. Nhö vaäy, töø phaàn vò lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát cho ñeán phaàn vò lìa nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, cuõng coù naêng löïc ñoaïn tröø ñöôïc phaàn ít Ngaõ ngöõ thuû. Neáu ñoaïn tröø ñöôïc phaàn ít maø thi thieát, thì cuõng caàn phaûi thi thieát söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû, vì vaäy ngöôøi aáy ñaõ noùi khoâng thuaän theo chaùnh lyù. Nhöng Phaät Theá

Toân ñaõ ví voâ löôïng ñaïi chuùng trôøi, ngöôøi maø noùi roäng veà phaùp quan troïng, khai môû roõ raøng khoâng coù gì traùi ngöôïc, khieán cho tuøy theo chuûng loaïi ñeàu hieåu ñöôïc. Coù nhöõng ngoaïi ñaïo, troäm nghe Ñöùc Phaät noùi veà teân goïi nhö Uaån Giôùi Xöù Caùi Nieäm truù cho ñeán Giaùc chi..., hoaëc coù luùc ñaày ñuû, hoaëc khoâng ñaày ñuû, nhöõng ngoaïi ñaïo naøy neáu coù ngöôøi ñöôïc nghe teân goïi cuûa Duïc thuû, lieàn daáy leân noùi nhö vaäy: Mình cuõng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà Duïc thuû. Neáu coù ngöôøi ñöôïc nghe teân goïi cuûa Kieán thuû thì daáy leân noùi nhö vaäy: Mình cuõng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà Kieán thuû. Neáu coù ngöôøi döôïc nghe teân goïi cuûa Giôùi thuû, thì daáy leân noùi nhö vaäy: Mình cuõng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà Giôùi thuû. Ñaây laø Luaän chuû döïa vaøo thaéng nghóa maø traû lôøi, ñoái vôùi lyù khoâng coù gì traùi ngöôïc bôûi vì khoâng coù baøi baùng Ñöùc Phaät. Nghóa laø luùc Ñöùc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 33 605

Theá Toân chöa xuaát theá, caùc haïng ngoaïi ñaïo coù ñöôïc nhieàu danh lôïi, luùc Ñöùc Phaät ñaõ xuaát theá thì caùc haïng ngoaïi ñaïo bò che khuaát, nhö maët trôøi moïc roài thì aùnh saùng cuûa ñom ñoùm aån maát, danh lôïi vaø ñoà chuùng daàn daàn giaûm bôùt. Hoï lieàn tuï taäp neân nôi ñeå cuøng nhau baøn baïc: Luùc Kieàu -ñaùp-na chöa xuaát theá, danh lôïi cuûa theá gian ñeàu thuoäc veà chuùng ta, ñaõ xuaát theá roài thì laäp töùc ñeàu veà vôùi ngöôøi aáy; nhöng Kieàu-ñaùp-na khoâng coù thaät ñöùc hôn haún so vôùi chuùng ta, maø chæ gioûi veà kinh luaän, hình dung töôùng maïo ñoan nghieâm chuùng ta khoâng saùnh kòp; tuy hình dung töôùng maïo aáy khoù coù theå laøm cho maát ñi, maø kinh luaän cuûa oâng aáy deã daøng coù theå laáy troäm, chuùng ta neáu coù ñöôïc thì vaãn coøn coù danh lôïi tìm ñeán. Hoï laïi cuøng nhau baøn baïc: Toâ-thi-ma laø baäc thoâng minh trí tueä, coù trí nhôù öu vieät, neáu sai ngöôøi aáy ñi ñeán nôi Kieàu-ñaùp-na, xin laøm ngöôøi theo hoïc, oâng ta chaéc chaén seõ noùi veà nhieàu kinh luaän cho hoïc troø, nghe roài seõ trôû veà noùi laïi cho chuùng ta. Baøn baïc roài hoï cuøng nhau ñi ñeán choå Toâ-thi-ma, thaêm hoûi khuyeán khích ngöôøi aáy. Ngöôøi aáy lieàn nhaän lôøi chæ daïy, ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät ñeå tìm caùch troäm laáy phaùp. Ñöùc Phaät duøng möôøi löïc-boán voâ sôû uùy, ôû giöõa ñaïi chuùng noùi roäng veà phaùp quan troïng. Luùc aáy ngoaïi ñaïo kia ñi kinh haønh gaàn beân caïnh, vì troäm laáy phaùp cho neân taâm tö run raåy troáng roång, ñoái vôùi lôøi noùi ñaày ñuû thì khoâng theå naøo tieáp nhaän ñaày ñuû, hoaëc coù theå tieáp nhaän daày ñuû maø khoâng hieåu roõ yù nghóa. Nhöng phaùp quan troïng maø Phaät Theá Toân ñaõ noùi, hocaë coù luùc ñaày ñuû, hoaëc laø khoâng ñaày ñuû, ñoái vôøi nhöõng vieäc ñaõ laøm thì khoâng coù gì khoâng ñaày ñuû. Nhö trong kinh noùi: “Neáu caùc höõu tình coù theå truù vaøo trong thaân, quaùn saùt theo thaân thì nhö ñaát treân moùng tay ; neán caùc höõu tình khoâng truù vaøo trong thaân, quaùn saùt theo thaân thì nhö ñaát treân maët ñaát.” Kinh naøy ñaõ noùi ñoái vôùi nhöõng vieäc ñaõ laøm tuy goïi laø ñaày ñuû, maø ñoái vôùi nöõng ñieàu ñaõ noùi thì goïi laø khoâng ñaày ñuû. Nhö trong kinh noùi: “Boán loaïi Nieäm truù”. Kinh naøy ñaõ noùi caû hai ñeàu ñaày ñuû. Nhö trong linh noùi: “Saùu giôùi Naêm caùi Baûy Giaùc chi...” Ñoái vôùi nhöõng vieäc tuy goïi laø ñaày ñuû, maø

ñoái vôùi nhöõng vieäc ñaõ noùi thì goïi laø khoâng ñaày ñuû. Nhö trong kinh noùi: “Möôøi taùm Giôùi, möôøi Caùi, möôøi Boán giaùc chi…” Kinh naøy ñaõ noùi caû hai ñeàu ñaày ñuû. Nhö vaäy Ñöùc Phaät giaûng noùi hoaëc coù ñaày ñuû, hoaëc khoâng ñaày ñuû, maø ngoaïi daïo aáy khoâng coù naêng löïc tieáp nhaän ñaày ñuû, hoaëc uy laø tieáp nhaän ñaày ñuû nhöng khoâng hieåu roõ nghóa, tuøy theo nhöõng gì ñaõ thoï trì maø thi thieát sai laàm. Ñeå chöùng minh cho nghóa naøy laïi daãn trong kinh: “Nhö nhieàu Tyø kheo taäp trung ôû neân nôi, coù nhöõng ngoaïi ñaïo ñi ñeán nhö vaäy: Nhö Kieàu-ñaùp-ma vì caùc ñeä töû maø noùi roäng veà phaùp quan troïng, nghóa laø

noùi theá naøy: Tyø kheo caùc oâng caàn phaûi ñoaïn tröø naêm Caùi. Naêm caùi nhö vaäy coù theå laøm cho taâm bò nhieãm oâ, khieán cho Tueä löïc yeáu keùm, toån haïi ñeán Giaùc phaàn, chöôùng ngaïi ñeán Nieát-baøn. Ñoái vôùi Boán nieäm truù caàn phaûi kheùo leùo truù taâm, ñoái vôùi Baûy Giaùc chi caàn phaûi sieâng naêng tu taäp. Chuùng ta cuõng coù theå vì caùc ñeä töû noùi veå phaùp quan troïng naøy, thì phaùp quan troïng maø Kieàu-ñaùp-ma ñaõ noùi, so vôùi chuùng ta coù khaùc gì nhau, maø nay caùc oâng chæ quay veà vôùi caùc oâng aáy chaêng?” Nhöng ngoaïi ñaïo kia coùn khoâng coù naêng löïc nhaän bieát ñöôïc Danh töôùng cuûa Naêm caùi, huoáng laø coù theå hieåu ñöôïc söï an truù trong Boán nieäm truù, tu taäp baûy Giaùc chi hay sao? Nhöng troäm nghe lôøi Ñöùc Phaät ñaõ noùi cho neân daáy leân noùi nhö vaäy, thi thieát söï ñoaïn tröø veà caùc Thuû neân bieát cuõng nhö vaäy. Nghóa laø ngoaïi ñaïo kia cuøng soáng vôùi Caùi cuøng cheát vôùi Caùi, haõy caøn khoâng nhaän bieát ñöôïc Caùi, huoáng laø bieát ñöôïc naêng löïc ñoái trò cuûa Nieäm truù, Giaùc chi hay sao? Ñeå hieån baøy lyù naøy laïi daãn ra chöùng cöù khaùc: “Laïi nhö ngoaïi ñaïo Ma-kieän-ñòa-ca, khoâng bieát thaân mình laø nôi quy tuï moïi beänh taät, khoâng daàn laïi trong saùt-na maø hoaøn laø Khoå Khoâng Voâ ngaõ, ñi ñeán nôi Ñöùc Phaät voã buïng maø noùi: Nay thaân naøy cuûa toâi ñaõ khoâng coù caùc beänh taät, neân bieát chính laø Nieát-baøn cöùu caùnh” Ngoaïi ñaïo kia haõy coøn khoâng bieát veà danh töôùng cuûa khoâng coù beänh laø gì, huoáng hoà coù theå hieåu ñöôïc Nieát-baøn cöùu caùnh hay sao? Nhöng troäm nghe lôøi Ñöùc Phaät ñaõ noùi cho neân daáy leân noùi nhö vaäy, thi thieát söï ñoaïn tröø veà caùc Thuû neân bieát cuõng nhö vaäy. Nghóa laø thaân ngoaïi ñaïo kia khoâng coù ñau ñôùn khoå sôû maø chaáp laø khoâng coù beänh taät, ñöôïc aên uoáng ngon laønh thì chaáp laø Nieát-baøn. Ngoaïi ñaïo aáy haõy coøn khoâng bieát boán ñaïi ñieàu hoøa thích hôïp thì goïi laø khoâng coù beänh taät, huoáng hoà coù theå hieåu ñöôïc taâm ñieàu hoøa thích hôïp cho neân goïi laø Nieát-baøn hay sao? Laïi nöõa, ngoaïi ñaïo aáy haõy khoâng bieát Thaùnh ñaïo voâ laäu goïi laø khoâng coù beänh taät, huoáng hoà coù theå hieåu ñöôïc ñaïo quaû cöùu caùnh goïi laø Nieát-baøn hay sao? Nhöng troäm nghe lôøi Ñöùc Phaät ñaõ noùi maø daáy leân noùi xaèng baäy nhö vaäy, thi thieát söï ñoaïn tröø veà caùc Thuû neân bieát cuõng nhö vaäy. Traû lôøi caâu hoûi thöù hai xong, tieáp ñeán traû lôøi caâu hoûi thöù ba: Vì sao ngoaïi ñaïo chæ coù thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà ba Thuû chöù khoâng phaûi laø Ngaõ ngöõ thuû? ÔÛ ñaây hoûi veà ngoaïi ñaïo cuõng coù

naêng löïc ñoaïn tröø phaàn ít Ngaõ thöû thuû, leõ naøo khoâng thieát thi? Ñaùp: Ngoaïi ñaïo kia suoát ñôøi chaáp coù Ngaõ chaân thaät vaø höõu tình, thaân maïng, sinh tröôûng, ngaên löïc nuoâi döôõng cuøng Boå-ñaëc-giaø-da. Ngoaïi ñaïo kia ñaõ chaáp coù Ngaõ chaân thaät..., leõ naøo chaáp nhaän thi thieát

söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû, thì rôøi boû toâng chæ cuûa mình quay laïi döïa vaùo caùch nhìn cuûa ngöôøi khaùc, vì vaäy khoâng thi thieát söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa caùc ngoaïi ñaïo kia chaáp coù Ngaõ cho neân sôï haõi Voâ ngaõ,nhö ñöùng tröôùc hoá saâu, cho neân khoâng thi thieát söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa, caùc ngoaïi ñaïo kia daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Coù Ngaõ cho neân soáng, neáu khoâng coù Ngaõ khoâng coù thaân maïng thì seõ trôû thaønh khoâng soáng. Vì vaäy khoâng thi thieát ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû. Laïi nöõa caùc ngaoïi ñaïo kia daáy leân yù nieäm nhö vaäy: Neáu mình thi thieát söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû, thì ngöôøi chung phaïm haïnh haõy coøn khinh reõ mình roài boû mình maø ñi, huoáng hoà ngöôøi khaùc sôï haõi khinh reõ hay sao? Vì vaäy khoâng thi thieát söï ñoaïn tröø Ngaõ ngöõ thuû. Traû lôøi caâu hoûi thöù ba xong, tieáp ñeán traû lôøi caâu hoûi thöù nhaát: Noùi laø cuùng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà caùc Thuû, ñieàu naøy coù nghóa gì? YÙ caâu hoûi naøy noùi: Caùc ngoaïi ñaïo kia thaät söï khoâng bieát roõ raøng veà nghóa ñoaïn tröø caùc Thuû, vì sao Ñöùc Theá Toân noùi laø cuøng thi thieát söï ñoaïn tröø caùi bieát veà caùc Thuû? Ñaùp: Ñaây laø Phaät Theá Toân tuøy theo lôøi ngoaïi ñaïo kia noùi, nghóa laø ngoaïi ñaïo kia töï noùi mình bieát roõ raøng, Ñöùc Theá Toân thuaät laïi ñieàu hoï noùi chöù khoâng phaûi laø töï yù mính noùi. Ñeå chöùng minh veà nghóa naøy cho neân laïi daãn trong kinh: “Nhö Ñöùc Phaät Theá Toân noùi: Caùc ngoaïi ñaïo kia thi thieát laø Thaät coù höõu tình ñoaïn dieät hö hoaïi.” Nhöng döïa vaøo thaéng nghóa thì khoâng thaät coù höõu tình, chæ tuøy theo lôøi hoï noùi maø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Ñieàu naøy cuõng nhö vaäy, cho neân khoâng coù gì sai laàm, bôûi vì khoâng phaûi laø thuaâït laïi lôøi ngöôøi khaùc noùi thì cuøng chung yù vôùi hoï.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.